

SZAKMAI ÖNÉLETRAJZ

SZEMÉLYES ADATOK

Név

DR. RÁCZ ANITA

Telefon

(52) 512-900/22193, 23098

E-mail

racz.anita@arts.unideb.hu

Születési idő

1971

VÉGZETTSÉG, EGYETEMI TANULMÁNYOK

• 1989–1990

Bessenyei György Tanárképző Főiskola Nyíregyháza, **magyar–történelem szak**

• 1990–1995

Kossuth Lajos Tudományegyetem, magyar–történelem szak

• Elnyert képesítés megnevezése

Magyar nyelv és irodalom–történelem szakos középiskolai tanár

Kossuth Lajos Tudományegyetem BTK

• Az egyetemi évek alatti
tudományos munka

1995: Az Árpád-kori helynevek névrendszertani vizsgálata (OTDK dolgozat, kiemelt első hely)

1994–1995: Magyar Nyelvtudományi Tanszék demonstrátora

1993: Az Árpád-kori folyónevek névtani elemzése (OTDK dolgozat, II. hely)

• 1995–1998

Kossuth Lajos Tudományegyetem, **doktori program** névtani alprogramjának nappali hallgatója magyar

ANYANYELV

• francia

francia középfok: Idegennyelvi Továbbképző központ, ORIGO kétnyelvű vizsgarendszer; A (szóbeli), B (írásbeli)

MUNKAHELY

• 1999–

Beosztás

Főbb tevékenység

**DEBRECENI EGYETEM (KOSSUTH LAJOS TUDOMÁNYEGYETEM) MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TANSZÉK
EGYETEMI ADJUNKTUS**

Az elmúlt húsz évben huszonnyolc stúdium oktatása nappali, levelező és PhD-képzés keretében (gyakorlatok, szemináriumok, előadások); tizenhat szakdolgozat vezetése; jelenleg egy doktorandusz témavezetője; egy DETEP-es hallgató munkáját irányítottam.

Oktatott tárgyak

DE BTK MA képzés (2009–) Előadás: Jelentéstan; *Szemináriumok, gyakorlatok:* A magyar személynevek története, A történeti helynévkutatás alapjai, A történeti nyelvészet kutatási módszerei, Az etimológia elmélete és módszere, Kutatásmódszertani szeminárium (1–2.), Nyelvtörténeti elemzési gyakorlat, Szakdolgozati konzultáció, Szóalkotás.

DE BTK BA képzés (2006–) Előadás: Jelentéstan, Bevezetés a nyelvtudományba; *Szemináriumok, gyakorlatok:* A magyar személynevek története, A magyar szófajok rendszere, A nyelvészeti kutatás alapjai, Magyar kódexek, Magyar szórványemlékek, Magyar szövegemlékek, Név és kultúra, Nyelvészeti filológiai szeminárium, Szakdolgozat elkészítése, Szakdolgozati szeminárium (1–3.), Szóalkotás, Záródolgozati szeminárium (1., 2.).

DE BTK osztatlan képzés (1996–) Előadás: Jelentéstan, Bevezetés a nyelvtudományba; *Szemináriumok, gyakorlatok:* Alaktani elemzési gyakorlat, A magyar szóalkotás rendszere, A magyar szófajok rendszere, A magyar szókincs története, Kódexeink, Magyar szórványemlékek, Magyar szövegemlékek, Mai magyar helyesírás, Név és kultúra, Szakdolgozat elkészítése, Szakdolgozati előkészítő szeminárium (1–2.), Szakdolgozati szeminárium (1–3.), Szóalkotás, Záródolgozati szeminárium.

DE BTK levelező képzés Előadás: Jelentéstan, *Szemináriumok, gyakorlatok:* Magyar szórványemlékek, Magyar szövegemlékek.

DE BTK tanártovábbképzés Előadás: Jelentéstan

<p>Doktori képzés</p> <p>Témavezetői tevékenység, tehetség gondozás</p>	<p>2003– : magyar nyelvtudományi egyetemi doktori program (oktatás és témavezetés), majd Debreceni Egyetem Nyelvtudományok Doktori Iskola (oktatás és témavezetés).</p> <p>Jelenleg egy (Oroszi Hajnalka), összesen három doktorandusz témavezetője. Egy abszolutóriumot szerzett (Barta Viktória, 2013), egy sikeresen megvédett PhD-disszertáció témavezetője (Kovács Éva, 2013). Rendszeresen bizottsági tag doktori védéseken és PhD értekezés hivatalos bírálója.</p> <p><i>Doktori órák:</i> A népnévi eredetű helynevek problémái, Helynévkutatás és nyelvtörténet, Helynévkutatás és történelem, Népestörténet és helynévkutatás, Szemantika, Témavezetői szeminárium.</p> <p>PhD: Jelenleg egy (Oroszi Hajnalka), összesen három doktorandusz témavezetője, közülük eddig abszolutóriumot szerzett egy (Barta Viktória, 2013), sikeresen védte meg disszertációját szintén egy (Kovács Éva, 2013).</p> <p>Szakdolgozat: Tizenhat szakdolgozat vezetése.</p> <p>Tehetség gondozás (DETEP): egy hallgató (Szalmasági Edit) témavezetője.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • 2016– Beosztás • 2004– Beosztás • 2001–2004 Beosztás • 1999–2001 Beosztás • 1998–1999 Beosztás • 1995–1998 Beosztás 	<p>DEBRECENI EGYETEM MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TANSZÉK docens</p> <p>DEBRECENI EGYETEM MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TANSZÉK adjunktus</p> <p>DEBRECENI EGYETEM MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TANSZÉK tanársegéd</p> <p>KOSSUTH LAJOS TUDOMÁNYEGYETEM MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TANSZÉK tudományos segédmunkatárs</p> <p>KOSSUTH LAJOS TUDOMÁNYEGYETEM MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TANSZÉK predoktori ösztöndíjas</p> <p>KOSSUTH LAJOS TUDOMÁNYEGYETEM MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TANSZÉK PhD ösztöndíjas</p>
<p>Egyéb egyetemi tevékenység</p>	<p>2000–2016 : BTK Oktatási Bizottságának tagja</p> <p>2006– : a Magyar Nyelvtudományi Társaság Debreceni Csoportjának titkára</p> <p>2008– : felvételi mesterképzési tanácsadó</p> <p>2014– : BTK Kiadói Bizottság tagja</p> <p>2015– : BTK Kari TVSz. Bizottságának tagja</p> <p>2015– : BTK Stratégiai Bizottság tagja</p> <p>2015– : a Magyar Nyelvtudományi Társaság Debreceni Csoportjának elnöke</p> <p>2015– : DE–BTK Magyar Nyelvtudományi Intézet intézetigazgató-helyettese</p> <p>2016– : BTK Kari Tanács tagja</p> <p>2016– : DE–BTK Magyar Nyelvtudományi Tanszék vezetője</p>
<p>TUDOMÁNYOS FOKOZATOK</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2003 • 2015 	<p>PhD (Debreceni Egyetem)</p> <p>habilitáció (Debreceni Egyetem)</p>

TUDOMÁNYOS KUTATÓMUNKA

A magyar nyelvészetben belül szűkebb kutatási köröm a magyar nyelvtörténet, illetve a történeti névtan. Korábban a régi Magyarország Bihar vármegyéjének helyneveit kutattam a honfoglalástól 1526/1600-ig, e munka összefoglalásaként jelent meg 2005-ben „A régi Bihar vármegye településneveinek nyelvészeti vizsgálata”, illetve az ehhez szorosan kapcsolódó „A régi Bihar vármegye településneveinek történeti-etimológiai szótára” című könyvem 2007-ben.

A tanszéki munkaközösségben folyó nagyobb szabású munkákban, a kutatási körömhöz kapcsolódó pályázatok munkálataiban is közel két évtizede részt veszek. Aktívan közreműködöm a „Magyar Névarchívum” nevű elektronikus adatbázis létrehozásában, a „Magyar Névarchívum Kiadványai” című sorozat kötetének kiadásában, amelynek keretében olyan nagyobb lélegzetű kiadványok is napvilágot láttak, mint a „Helynévtörténeti adatok a korai ómagyar korból” első három kötete (1. Abaúj–Csongrád vármegye, 2. Doboka–Győr vármegye, 3. Heves–Küküllő), a „Korai magyar helynévszótár” első kötete, illetve a „Helynévtörténeti tanulmányok” sorozat tíz kötete. Szintén részt veszek a Magyar Digitális Helynévtár történeti moduljának létrehozásában.

Újabb kutatásaim célja a Kárpát-medence nép- és törzsnévi eredetű településneveinek monografikus munkában való feldolgozása. Ennek a kutatásnak az első, kézzelfogható eredményeként látott napvilágot 2011-ben az „Adatok a népnévvvel alakult régi településnevek történetéhez” című könyv, amelyhez szorosan kapcsolódik legújabb, 2016-ban megjelent „Etonimák a régi magyar településnevekben” című habilitációs munkám.

Nemzetközi kapcsolatok

A nemzetközi tudományos szakmai életben való részvételemet jelzik a nemzetközi konferenciákon való részvételeim (VI. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus. Debrecen, 2006. – VII. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus. Kolozsvár, 2011. – XXV. Nemzetközi Névtudományi Konferencia, Glasgow, 2014. – Name and Naming c. konferencia (ICONN 3.) Baia Mare, 2015. szeptember 1–3. valamint külföldi (*La Nouvelle Revue d'Onomastique*) és hazai (*Nyelvtudományi Közlemények, Folia Uralica Debreceniensis*) szakfolyóiratban, idegen nyelven megjelenő tanulmányaim.

DÍJAK, ÖSZTÖNDÍJAK, SIKERES PÁLYÁZATOK

2011–2013: Bolyai János Kutatási Ösztöndíj

2011: Bolyai János Kutatási Ösztöndíj Kuratóriumának elismerő oklevele

2009: Debrecen Város Kultúrájáért Alapítvány Alkotói Ösztöndíja

2008: Kiss Lajos-díj

2007–2010: Bolyai János Kutatási Ösztöndíj (záró minősítése: kiemelkedő)

1998–1999: predoktori ösztöndíj (KLTE)

1995–1998: PhD ösztöndíj (KLTE)

2013–2018: Akadémiai Kutatócsoportban tudományos munkatárs

2010–2012: Magyar nyelv- és névtörténeti kutatások, Kutatóegyetemi pályázat (résztevő)

2006–2009: Helynévtörténeti vizsgálatok az ómagyar korból, OTKA-pályázat (résztevő)

2001–2004: Korai ómagyar kori helynévszótár 1., OTKA-pályázat (résztevő)

1997–2000: Felsőoktatási Kutatási és Fejlesztési Pályázat Magyar névarchívum (résztevő)

1997–2000: Ómagyar kori történeti helynévtár, OTKA-pályázat (résztevő)

SAKMAI, KÖZÉLETI TEVÉKENYSÉG

Tagja a következő társaságoknak:

- Magyar Nyelvtudományi Társaság (2001–)
- MTA Köztestülete (2003–)
- Magyarságtudományi Társaság (2006–)
- ICOS (The International Council of Onomastic Sciences) (2009–)

Debrecen, 2017. február 15.

(Dr. Rác Anita)